

VILKAVIŠKIO VYSKUPIJOS TIKYBOS MOKYTOJŲ

MOKSLINĖ – PRAKTINĖ KONFERENCIJA

2012 m. spalio 4 d.

Marijampolė

PRANEŠIMAS

“JĖZUS – ATLEIDŽIANČIOJO DIEVO ATVAIZDAS EVANGELIJOJE PAGAL LUKĄ”

Savo bendravime su nusidėjėliais ir gydymo tarnavime Jėzus atskleidė mums begalinę Dievo meilę ir gailestingumą. Jėzus – kaip muitininkų ir nusidėjėlių draugas – ryškiausiai parodomas Luko Evangelijoje. Dievui reikia nusidėjėlių, kad parodytų savo meilę ir gailestingumą. Lukas savo Evangelijoje nuolat (netiesiogiai) sako: „Jei tu negali sekti paskui Kristų kaip šventasis, tai sek kaip nusidėjėlis.“

Lk 7, 36 -50 pasakojama Nusidėjėlės atsivertimo istorija.

Nusidėjėlė, kuri tylomis įeina į fariziejaus Simono namus su alebastriniu indu, jau nebe Nusidėjėlė. Jėzuje ji mato Tą, kuris atleidžia, Jame ji mato vienintelę Meilę. Jos siela jau nebe priklauso vyrams, o akys moka verkti. Jai jau nebesvarbu, kaip ji atrodo (nors vyrai į ją žiūri); jai nesvarbu, ką pagalvos apie jos nusižeminusį elgesį. Šiai moteriai svarbus tik naujas santykis su Jėzumi. Ji galvoja apie meilę, pagarbą ir dėkingumą. Nusidėjėlė nori visų akyse padėkoti Tam, kuris nuvalė jos sielą, kuris prikėlė jos širdį, kuris pakėlė ją iš paniekos, įkvėpė vilties, kad ji gali būti kitokia.

Simonas pakviečia Jėzų į namus, nes jaučiasi lygiavertis - draugas. Mintyse jis priekaištuoja Jėzui, kam šis leidžiasi nusidėjėlės bučiuojamas, jos ašarų plaunamas ir tepamas aliejumi. Ir Jėzus atsako į tylų priekaištą palyginimu apie du skolintojus, kurių padėtis ta pati: abu skolinosi, tik vienas skolingas daugiau, kitas – mažiau.

Šis palyginimas padeda suprasti ir 47 eilutę: „jai atleidžiama daugybė jos nuodėmių, nes ji labai pamilo. Kam mažai atleista, tas menkai myli.“ Moteris buvo nusidėjus, bet atsivertė, priėmė atleidimą. O kadangi jai buvo daug atleista, todėl ji labai mylėjo Tą, kuris jai atleido, kuris ją išgelbėjo. Kvepiantis balzamas, ašaros ir pabučiavimas yra tik to dėkingumo išraiška (ji neprašo atleidimo, ji jį priima, nes jai jau atleista). Atleidimas nėra atpildas už visus šiuos pagarbos veiksmus, bet tie veiksmai yra padėka už gautą atleidimą. Ir todėl šie veiksmai yra tokie dideli (net šokiruojantys), kad ir atleidimas buvo didelis (daugeliui netikėtas ir nesuprantamas), nes ir nuodėmės buvo didelės. Jėzus nebūtų atstūmęs Nusidėjėlės, jeigu ji būtų visados pasilikusi Nusidėjėle, bet galbūt nebūtų priėmęs tų meilės įrodymų. Jėzus skelbia jau esantį atleidimą. Tereikia jį priimti.

Lk 15, 8 – 10 – palyginimas apie pamestą drachmą.

Moteris ilgai ieško pamesto pinigų. Pametimas – nelaimė, bet radimas sukelia tokį džiaugsmą, kuriuo neįmanoma nepasidalinti su kitais. Šiuo palyginimu Jėzus kalba apie Dievą,

kuriam net vienas žmogus yra labai svarbus: dėl vieno žmogaus verta dėti visas pastangas. Dievas nesiekia kiekybės. Atsiverčia nedaug. Ir atsivertimas nėra vienkartinis įvykis – tai ilga ir skaudi viso gyvenimo kryptis į realybę, kupiną nelauktų ir netikėtų dalykų; kada kiekvieną dieną priimi kaip tau paskolintą ir viską, ką turi, paskiri savo Viešpačiui.

Lk 15, 11 – 32 – parabolė apie Sūnų Palaidūną ir Gerąjį Tėvą.

Tėvas duoda sūnams, kas jiems reikalinga gyvenime. Čia jaunesnysis sūnus prašo savo dalies iš tėvo, kuri jam priklausytų tik tėvui mirus. Vadinasi, sūnus jau „nužudo“ tėvą savo širdyje. Jis išduoda šeimą, artimuosius, namus – tai, kas brangiausia hebrajų kultūroje, ir „atsiskiria“.

Išseikvojęs visą savo turtą, sūnus pradeda stokoti. Jo visišką nužmogėjimą ir nusivylimą parodo tai, kad jis gano kiaules ir valgo jų jovalą. Kiaulės hebrajų religijoje ir kultūroje reiškė ypatingai nešvarų gyvulį, kuris buvo uždraustas valgyti (plg. Kun ir Įst.). Vėlesnėje tradicijoje su kiauliena (ji yra greičiausiai gendantis mėsa), su pačia kiaule buvo lyginami nupuolę nuo tikėjimo. Hebrajų persekiojimo metu (2 Mak 6, 18- 31) atsisakęs valgyti kiaulienos buvo laikomas šventu, nes turėjo mirtį. Ir jeigu buvo uždrausta valgyti kiaulieną, tai dar skaudžiau yra valgyti jovalą, kurį ėsdavo kiaulės. Tai rodo, kad jaunesnysis sūnus buvo ne tik veltėdis, bet ir visiškai praradęs orumą, ir jam nėra nieko, kas turi vertę.

Bet didžiausioje neviltyje gimsta viltis. Šis žmogus – jaunesnysis sūnus – susimąstė, kaip būtų gera būti nors samdiniu pas tėvą. Graikiškai „susimąstyti“ reiškia „sugrįžti į save, įeiti į save“. Jaunuolis susimąstė – prisiminė, kas jis yra. Jis dar pajėgus susimąstyti, „į save sugrįžti“, ir tuo pačiu subręsti per tą išgyvenimą. Per nuodėmę jis „sugrįžta į save“ ir susimąsto.

„Tėve, aš nusidėjau dangui ir tau.“ Žodis „hermaton“, kuris verčiamas „nusidėjau“, yra paimtas iš karinės graikų kalbos ir čia reiškia „nepataikiau į tikslą“, tai yra „suardžiau gyvenimo tvarką“, „praradau gyvenimo tikslą.“ Sūnus sugriovė nusistovėjusią tvarką jau tada, kai reikalavo iš tėvo dalies, kurios jis neturėjo teisės gauti. Nuodėmė – tai situacija, kai žmogus pameta savo taikymąsi į Dievą - savo gyvenimo tikslą.

Tėvas labai laukė, tikėjosi, kad sūnus vis dėlto sugrįš į namus, nors čia jau nieko jo nebebuvo. Ne, dar kažką savo ten turėjo. Tėvą. Jei jis priklausė tėvui, tai ir tėvas jam priklausė. Tėvas ne tiek pamatė, kiek pajautė sūnų grįžtant. Jis pribėgo, apkabino ir pabučiavo sūnų. Tėvas irgi praranda savo orumą. Jis lyg iš naujo tampa tėvu, ir todėl neleidžia sūnui iki galo nusižeminti. Šitas, kuris buvo prarastas, staiga įgyja tas pačias teises, kurias turėjo, atgauna savo orumą. Sūnus buvo miręs ir vėl tėvui yra gyvas.

Vyresnysis sūnus dar užaštrina ir taip dramatišką jaunesniojo brolio situaciją. Jis sako: „prarijęs tavąjį turtą su kekšėmis“; dar labiau pasmerkia jaunesnįjį brolių, nors nieko apie tai nežino. Jis sako tėvui kaip viršininkui: „Šitas tavo sūnus“, ne sako „mano brolis“ – kaip Kainas, kuris nenori būti atsakingas.

O tėvas sako šiam sūnui: „Vaikeli, tu visuomet su manimi, ir visa, kas mano, yra ir tavo.“ Tėvas net negali dalintis su vyresniuoju sūnumi, nes viskas jam jau priklauso. Ir daugiau kaip Dievo karalystės, kurią Tėvas turi, Jis nieko negali duoti. Sūnus ją jau turi. Kodėl vyresnysis sūnus negali džiaugtis, kad jo brolis taip pat gali grįžti į Tėvo namus? Vadinasi, jis nepažįsta Tėvo, nepažįsta Jo gailėstingumo. Ar vyresnysis sūnus dalyvavo šioje brolio sugrįžimo šventėje, neparašyta. Turbūt

ne, nes reikia priimti Tėvą kartu su Sūnumi Palaidūnu. Atsivertimo ženklai – prisikėlimas ir džiaugsmas.

Šis palyginimas yra parabolė – faktas, kuris nėra diskutuojamas, kuriame nėra paraginimo kaip nors elgtis, čia pats pasakojimas yra pamokymas, pačiame fakte yra esmė.

Lk 19, 1 – 10 aprašomas Jėzaus ir muitininko Zachiejaus susitikimas.

Muitininkai buvo nuolat „nešvarūs“: pralobę išnaudodami, bendraudami su kolaborantais. Jėzus nemoralizuoja Zachiejaus, bet atskleidžia Dievo užmojus: “Man reikia šiandien apsilankyti tavo namuose. “Zachiejaus džiaugsmą sukėlė asmeniškai Jėzaus kreipimasis į jį, Jėzaus noras ateiti būtent į jo namus, Jėzaus artumas. Tai matydami, kiti murmėjo. Jie nesuprato, kad Dievo akivaizdoje niekas nėra teisingas ir niekas nėra nusidėjėlis – visi yra kelyje. Jis vertina žmogų pagal jo širdį, nes tik širdimi galima ką nors atstumti arba priimti. Širdis yra ta vieta, kur žmogus ateina ir apsisprendžia. Todėl Jėzus žiūri į širdį, ir ateina „ieškoti ir gelbėti, kas buvo pražuvę“.

Dievas kitaip nei žmonės žiūri į nuodėmę: Jis atskiria nuodėmę nuo nusidėjėlio. Jis atėjo dėl nusidėjėlių, kad šauktų juos į atgailą (plg. Lk 5, 32). Jis priima („laukia iš visos širdies“) nusidėjėlius ir su jais valgo (plg. Lk 15, 2).

Atleidimo ženklai yra atsivertimas – atsisukimas į Dievą ir naujas, kitoks elgesys žmonių atžvilgiu. Tai rodo, kad Zachiejus priėmė atleidimą.

Atleidimas atneša džiaugsmą, ramybę, švelnumą. Jėzaus atleidimas yra gydantis, atkuriantis nutrauktus santykius, juos pakeičiantis. Ir atleidimas jau yra iš anksto suteiktas.

Pranešimą parengė

Alytaus Likiškėlių pagrindinės mokyklos

vyresnioji tikybos mokytoja Jūratė Liubamirskaitė